

מ"ת 24588/05/23 - מדינת ישראל ע"י נגד עומרי סבאן (עציר) ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 24588-05-23 מדינת ישראל נ' סבאן (עציר)

בפני מבקשת נגד משיב	כבוד השופט אלון אינפלד
מדינת ישראל ע"י עו"ד וואסים אבו עאמר, פמ"ד	
עומרי סבאן (עציר) ע"י ב"כ עו"ד מוטי נווה	

החלטה

1. לפניי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים, על רקע אישום בגין עבירה של **חבלה בכוונה מחמירה**, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק") ועבירה של **החזקת סכין שלא למטרה כשרה**, לפי סעיף 186 לחוק.

המחלוקת בין הצדדים נוגעת לעוצמת עילת המעצר, והיתכנות חלופת מעצר.

אישום, בקשה ותגובה

2. נטען בכתב האישום, כי בין המשיב לבין המתלונן ואחד בשם לידור יש היכרות קודמת, אם כי ההיכרות עם המתלוננת שטחית. עקב סכסוך בין אותו לידור לבין אחד בשם נדב, נקבע בין השניים מפגש ליד בית התמחוי "מאיר פנים" בדימונה ביום 17.04.23. נדב ביקש ממספר אנשים, בהם המתלונן, להגיע עמו למפגש. המתלונן, אשר סבר כי המפגש יהיה אלים, הצטייד באלה ובא למפגש.

אנשים שונים הגיעו למפגש, ברכב או בדרכים אחרות. המתלונן ושניים אחרים היו מצויידים באלות. במקום, המתלונן היכה באמצעות אלתו בשמשות קדמית ואחורית של הרכב של לידור ושבר אותו. לידור נמלט מהמקום ברכב אחר.

3. נטען כי מיד לאחר מכן המשיב, שהיה בצידו השני של הכביש, רץ אל עבר המתלונן כשהוא אוחז בסכין מטבח, דקר את המתלונן בבטנו, וחתך את ידו השמאלית בכוונה לגרום לו חבלה חמורה ונמלט מהמקום.

המתלונן נותר במקום כשהוא מדמם ומעיו בולטים החוצה דרך החתך בבטנו. בהמשך, הובהל באמצעות אמבולנס למרכז הרפואי סורוקה כשהוא בהכרה אך לא יציב. המתלונן נותח בניתוח דחוף, ונמצא שהוא סובל מדימום באגן, קרע במעי הגס ופגיעה בכליה הימנית. בוצעה כריתת מעי גם ימני של המתלונן והפצע בידו נסגר בתפרים. לאחר הניתוח, הועבר המתלונן עבר למחלקה בטיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם, ובהמשך אף עבר ניתוח נוסף. המתלונן אושפז עד יום 24.04.23 וסבל ממגבלות גם לאחר שחרורו.

4. המדינה טוענת לעילות מעצר מחמת חזקת המסוכנות העולה מן המעשה, וכן מביעה חשש לשיבוש הליכי משפט נוכח ההיכרות בין המשיב לבין המתלונן ועדים נוספים. המשיבה בטיעוניה מתייחסת לכתבי אישום התלויים ועומדים נגד המשיב, ועל כך בהמשך.
5. אין מחלוקת על קיומן של ראיות לכאורה. יחד עם זאת, בדיון היום ביקש הסניגור להעמיד את הערכת המסוכנות בפרופורציות שונות מהנראה ממבט ראשון. זאת, על ידי הצבעה על חלקו המשמעותי של המתלונן באירוע, הן כעולה מכתב האישום והן כעולה מדבריו שלו בעדויותיו במשטרה, כפי שציטט הסניגור בדיון.
6. הסניגור גם הצביע על תסקיר שירות המבחן, אשר המליץ על חלופת מעצר קונקרטי בפיקוח אמו של המשיב וכן זוגה. הסניגור הדגיש כי אין למשיב רישום פלילי קודם, וביקש לשים דגש על הערכת שירות המבחן כי למעצר זה, המעצר המשמעותי הראשון בחיי המשיב, יש אפקט מרתיע עבורו.
7. לעומתו הדגיש ב"כ המבקשת כי התנהגות האחרים באירוע אינה גורעת מהתנהגותו של המשיב. הודגש כי המתלונן הגיע עם אלה ופגע רק ברכוש, בעוד המשיב הגיע עם סכין מטבח והשתמש בה כדי לדקור את המתלונן דקירה חמורה. לענין התסקיר, עמד ב"כ המבקשת על כך שהערכת שירות המבחן היא שיש מסוכנות משמעותית, ושירות המבחן אף ציין אינדיקציות לא מעטות לסיכון זה. כך, שלמעשה לא מובן מדוע יש המלצה לחלופה על רקע הנתונים וההערכות שפרש שירות המבחן.

תסקיר ונתונים נוספים

8. המשיב צעיר אך בגיר, בן 18, ללא רישום פלילי.
- אין לקבל את טענת הסניגור לפיה התנהגות המתלונן מפחיתה מהערכת הסיכון הנובע מהמשיב, הטענה לפיה המשיב רק הגיב לאלימות המתלונן.
- בהקשר זה יש טעם רב בדברי ב"כ המבקשת, המצביע על כך שהמשיב בחר להגיע לאירוע אשר הכל צפו שתפתח בו אלימות. עולה מתיק החקירה ומכתב האישום כי המתלונן ואחרים באו עם אלות, אך המשיב בא עם סכין. המתלונן הסתפק באלימות כלפי רכוש (ואיום משתמע כלפי הגוף), אך המשיב נקט באלימות פיזית, קשה ומסוכנת מאוד, כאשר דקר את המתלונן דקירה עמוקה עד כי מעיו יצאו חוצה ונגרם נזק חמור, כמפורט לעיל.
- אכן, מחומר החקירה נראה שכל הנוכחים באו לקראת עימות פיזי באזור "מאיר פנים", בבחינת "לכה נראה פנים". אולם, מרבית האחרים לא הרהיבו עוז לנקוט באלימות פיזית, אף אם שקלו זאת. רק המתלונן והמשיב נקטו בפועל באלימות. רק המשיב אחז בסכין. רק המשיב פגע בגופו של אדם, ופגיעתו רעה וקשה.
9. בחקירתו, המשיב סיפר גרסה לאירועים השונה מכתב האישום, בשלב מסוים חזר בו גם מגרסה זו, ובשלב שונים שתק. כמובן שהכחשתו במקומה עומדת, והיא תיבחן במשפט לגופו. אולם, בשים לב לקיומן של ראיות לכאורה, בהעדר גרסה המסבירה את ההחלטות של המשיב ואת ההתנהגות המיוחסת לו, לא ניתן לתת פרשנות מקלה להתנהגותו. משמע, על פניה, התנהגות זו מלמדת על מסוכנות רבה עד מאוד.
10. אין מחלוקת שנגד המשיב תלויים ועומדים כתבי אישום בבית המשפט לנוער, בהם מיוחסות לו עבירות אלימות. יש

חשיבות לכך שבוצעה עבירה לכאורה כאשר תלויים הליכים פליליים נגד המשיב. שכן, יש בעובדה שאין התיקים מרתיעים אותו, כדי ללמד על יחס כללי למשפט הפלילי, וכדי להוות אינדיקציה נגדית לטענה לפיה מעצרו מרתיעו. עם זאת, אין להפריז במשקל שיקול זה, שכן בתיקים ההם לא נעצר, וכאן הוא עצור, לראשונה בחייו, כבר שבועות ארוכים מאוד.

מכל מקום, לא הוגשו החלטות שיפוטיות על הראיות באותם תיקים, הכרעות דין או למצער הראיות עצמן לעיון הסנגור ובית משפט זה, כדי לבחון אם יש בהם ראיות לכאורה. לכן משקל כתבי האישום, כאינדיקציה ישירה למסוכנות, נמוך ביותר.

11. למשיב היכרות ממושכת עם שירות המבחן לנוער, בשל תיקיו האחרים. לפיכך, המידע שנאסף לגביו הוא איכותי, יחסית לתסקירי מעצר של שירות המבחן למבוגרים.

נמסר כי המשיב עזב את הלימודים לפני סיומם עקב בעיות התנהגות וקשיי ביקור סדיר. הוא טופל בגין התמכרויות, ובבדיקות שנעשו בשירות המבחן לנוער נמצא בגופו מדי פעם שרידי קנאביס. נמסר כי ניסה בעבר להפסיק השימוש, אך ללא הצלחה ארוכת טווח.

חשוב עוד לציין, כי נמסר ששיתוף הפעולה של המשיב עם שירות המבחן לנוער היה חלקי. היו תקופות שבהן שיתוף פעולה יותר, אך לא כן מאז חודש נובמבר 2022, אז הביע סירוב להמשיך את שיתוף הפעולה עם שירות המבחן. נמסר כי הקשר עם העו"ס המטפל בקהילה נותק כבר לפני שנה וחצי.

12. עוד עולה מהתסקיר כי התרשמות שירות המבחן לנוער היא כי המשיב "פיתח חשיבה והתנהגות עבריינית כך שהוא חסר כל יראה מענישה חיצונית, וניכר כי גם הליכים פליליים המתנהלים כיום במקביל לא מהווים הרתעה מספקת עבורו - כך שהוא ממשיך בהתנהגות עוברת חוק ומעצרו הנוכחי מהווה ראייה לכך".

אף שירות המבחן למבוגרים, מתרשם באופן דומה, וכי המשיב מתקשה לבחון את דפוסי חשיבתו והתנהגותו המכשילים, באשר הוא רואה את עצמו כקורבן באותה קטטה. בהערכת הסיכון ציין שירות המבחן למבוגרים כי ההתרשמות היא שמדובר בצעיר שנמצא בשלבי גיבוש זהותו, כי חבר לחברה שולית בשנים האחרונות, כי רכש והפנים דפוסי חשיבה ותקשורת אלימים, וכי אינו מפנים את התנהגותו והשלכות מעשיו.

יחד עם זאת, עמד שירות המבחן על כך שהמשיב "מבטא מוטיבציה ראשונית לשיתוף פעולה". יאמר מיד שנוכח המעצר, טבעי שתיווצר "מוטיבציה ראשונית", ואין לדבר משקל רב. אולם, שירות המבחן למבוגרים גם מתרשם כי המעצר הנוכחי שהוא מעצר משמעותי ראשון, הוא בעל "השפעה מרתיעה ומטלטלת", ויש בכוחו להציב גבול להתנהגותו. נקודה זו חשובה הרבה יותר.

שירות המבחן סייג את הדברים האחרונים בציינו כי התרשמו שהמשיב התנהל עימם באופן מניפולטיבי בעת הפגישה, וכי כפי הנראה מדובר בדמות אימפולסיבית המתקשה לשלוט בתגובות. דבר, שבוודאי יוצר קושי בקבלת חלופת מעצר.

לסיכום העריך שירות המבחן, "אנו מתרשמים מקיומה של רמת סיכון ניכרת להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום האלימות שחומרתה באם תשנה, עלולה להיות משמעותית". יחד עם זאת העריך שירות המבחן כי ניתן להפחית את רמת הסיכון באמצעות מעצר בפיקוח אנושי הדוק וסמכותי, בשילוב עם טיפול ייעודי לעצורי בית במסגרת שירות המבחן ואבחון ביחידה להתמכרויות לשם טיפול לפי הצורך.

13. שירות המבחן בחן את החלופה אשר הוצעה במושב עזריקם בפיקוח אמו של המשיב ובן זוגה. נמסר כי השניים ללא עבר פלילי, כי האם עובדת במשמרות וכי בן זוגה גמיש בשעות עבודתו. שירות המבחן התרשם שמדובר באנשים סמכותיים ואחראים, היכולים להציב גבולות, והם בעלי עמדה מכבדת כלפי מערכת החוק. אמנם ההתרשמות היא כי למפקחים עמדה מגוננת ביחס למעשה המשיב, אך ניכר היה כי הם מפנימים את תפקידם כמפקחים ואת חובתם לדווח על הפרת תנאים.

נוכח הנתונים האמורים, ממליץ שירות המבחן על חלופת מעצר בתנאי מעצר בית מלא בפיקוח הערבים האמורים בשילוב עם צו פיקוח מעצרים לשם כפיית הטיפול.

14. באי כח הצדדים הפנו לפסיקה של בית המשפט העליון ממנה ביקשו להקיש על עניינינו.

דין

15. לאחר שעיינתי בכתב האישום, בתיק החקירה, בטענות הצדדים, בתסקיר שירות המבחן ובפסיקה, הגעתי למסקנה כי אכן התנהגות המשיב, כעולה לכאורה בפרשה זו, מלמדת על מסוכנות רבה ומשמעותית.

מעבר לחזקת המסוכנות המובהקת, הנובעת מן המעשים החמורים לכאורה, הנתונים שמביא שירות המבחן ביחס לאופיו של המשיב וחוסר העקביות שלו בשיתוף פעולה עם שירות המבחן לנוער, מעוררים דאגה רבה.

16. ייאמר, שלו הייתה המדינה מביאה את התיקים הקודמים, ומראה כי ניתנו בהן הרשעות, החלטות שיפוטיות בדבר ראיות, או מציגה את הראיות עצמן, אפשר שהאינדיקציות למסוכנות היו בעוצמה שאינה מאפשרת לשקול כל חלופה למעצר מאחורי סורג ובריח.

אולם, נתונים אלה לא הובאו בפני, ועל כן המסוכנות נבחנת על יסוד הנתונים שלפנינו בלבד. יתרה מכך, יש לקחת בחשבון ששירות המבחן, בהערכתו את הסיכון, מתבסס חלקית על אותם כתבי אישום. אם באמת מדובר בתיקים בהם אין ראיות, אפשר שהערכת שירות המבחן מופרזת קמעא לחומרה.

17. כך או כך, די בראיות לכאורה לעבירה החמורה שלפנינו, בהעדר הסבר משכנע מטעם המשיב עצמו, כדי ללמד על מסוכנות רבה מאוד. כפי שציין שירות המבחן, השאלה אינה רק מידת הסיכון למעשה אלימות נוסף, אלא עוצמת האלימות שאפשר שתופעל. במישור זה, מסוכנות המשיב משמעותית מאוד, ולא בנקל ישתכנע בית המשפט להגן על הציבור בדרך חלופית, שאינה מעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתן משקל גם לשלשה נתונים חשובים הפוגמים באפשרות מתן אמון לקראת חלופת מעצר. האחד, רושם חוסר הכנות שעשה הנאשם על שירות המבחן. השני, העובדה שהתיקים תלויים ועומדים נגדו לא הרגיעו. השלישי, שיתוף הפעולה הלקוי של הנאשם עם שירות המבחן לנוער.

18. עתה, יש לבחון אם למרות כל השיקולים האלה, יש מקום בכל זאת לבחון שמא ניתן להימנע ממעצר מאחורי סורג ובריח. הרי שירות המבחן מודע לכל הנתונים, ובכל זאת מצא לנכון להמליץ על חלופה תוך ציון התרשמותו החיובית מהערבים המוצעים.

19. כאמור, המלצת שירות המבחן מבוססת על ההערכה כי המעצר הנוכחי, שהוא המעצר הראשון של המשיב, מהווה גורם מרתיע עבורו. שירות המבחן מתרשם כי אותה "תובנה ראשונית" בדבר הצורך בשיקום יכולה להוות בסיס כלשהו לניסיון שיקום. עמדת שירות המבחן דחוקה היא מאוד, אך בשים לב לגילו הצעיר של המשיב, ולכך שאין לו הרשעות קודמות, עמדת שירות המבחן אינה לגמרי מופרכת.

20. **סיכום של דבר**, עילת המעצר מצדיקה, וכמעט מחייבת, מעצר ממש מאחורי סורג ובריח. נראה לכאורה כי התנאים אינם מאפשרים מעצר בפיקוח אלקטרוני או חלופה מוסדית, וכל שכן שקשה לתאר חלופת מעצר "משפחתית" מתאימה, ויהיו הערבים טובים ככל שיהיו. אולם, נוכח המלצת שירות המבחן, יש לשמוע הערבים בטרם קביעת מסמרות.

ניתנה היום, ח' אב תשפ"ג, 26 יולי 2023, בנוכחות המשיב
(באמצעות היוועדות חזותית), ב"כ עו"ד מוטי לוי וב"כ המבקשת
עו"ד אבו עאמר.